

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cluverii[i] Sicilia Antiqua

Clüver, Philipp

Lvgdvni Batavorvm, 1619

Cap. XVII. Sicania posterior. Heraclea urbs, cognomento Minoa; antea Macara dicta. Halycus amnis. Camicus fluvius & opidum; quod postea Cena. Allaba fluvius. Caprianus mons. Thermae colonia; quae & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14145

ostendi. Certè, alia cuncta, quæ adduxi, documento si defuissent; hoc unum instar omnium suffecisse debebat, quòd Diodorus tradit, terminum ac veluti vallum inter castra Carthaginensium & Agathoclis castra fuisse Himeram amnem: quo transjecto, quum ad Ecnomum, juxta quem castra erant Carthaginensium, Syracusani ab illis superarentur, regressi inde in citeriorem ripam ad castra sua; quæ v millia inde ad Phalarium castellum erant sita, Gelam hinc sese receperunt. Gela igitur ab sinistra fuit Himeræ ripa, ac longius inde disita. Sed video, Fazellum usum esse mendoso aliquo Diodori exemplari: in quo legit $\tau\epsilon\kappa\kappa\omicron\mu\omicron\nu\lambda\acute{\omicron}\phi\omicron\nu\epsilon\upsilon\tau\eta\Gamma\acute{\epsilon}\lambda\alpha$, id est, *Ecnomum montem in Gelâ*; pro $\epsilon\upsilon\tau\eta\Gamma\acute{\epsilon}\lambda\omega\alpha$, id est, *in agro Gelsenâ*. At quomodò Carthaginenses montem aliquem in Gelâ occupare potuerunt, si ea urbs in eorum tum fuit potestate? aut quomodò Agathocles cum Syracusanis suis, prælio victis, Gelam refugere potuit, vel ausus est, si pars urbis in victorum victosque persequendum hostium fuit potestate? Nullo sanè modo. Verùm heic jam iterum mendosum fuisse video Fazelli exemplar; ubi, de Agathocle loquens, $\epsilon\iota\varsigma\Gamma\acute{\epsilon}\lambda\omega\alpha\upsilon\acute{\alpha}\pi\epsilon\chi\acute{\omega}\rho\eta\sigma\eta\upsilon$ habuit; id est, *in Gelsenem regressus est*: quasi in aliquam Gelsenis agri urbem confugisset. quum genuina scriptio sit $\epsilon\iota\varsigma\Gamma\acute{\epsilon}\lambda\alpha\upsilon$, id est, *in Gelam*. Item, ubi à castris Carthaginensium & amne Himerâ ad sua, quæ erant ad Phalarium castellum, castra per $\tau\epsilon\omicron\sigma\alpha\rho\acute{\alpha}\nu\omicron\tau\alpha\varsigma\epsilon\iota\delta\iota\upsilon\varsigma$, id est, per $\chi\lambda$ stadia Syracusanos refugisse tradit Diodorus; Fazellus semel atque iterum eam fugam repetens, $\chi\iota\iota$ tantum refert stadia. Sed hoc etiam falsum fuit Fazello argumentum, quòd *immanem fluvium* sedatus est Gelam ex hisce Virgiliti verbis: — *Campique Geloi*

Immanisque Gelâ fluvii cognomine dicta.

Vbi ille non Gelam urbem *immanem*, id est, ingentem; quod voluit poëta; sed fluvium magnum intellexit. eum verò potiùs esse Himeram, sive, ut nunc vocant, Salsum, quàm quemquam alium. atque in hunc quoque rectè quadrare putavit illud Ovidii:

Et te vorticibus non adeunde, Gela.

Quod sanè Terræ novæ flumini rectè tribuitur; utique tempore pluvio atque hiberno. Sed & campus ille intra Ecnomum montem spatiosus, ad lævam Salsi ripam, Fazello imposuit; opinanti, hos esse *Geloos* illos Virgiliti *campos*. Numismata præterea pro gravissimo producitur documento, quæ prope Licatam reperta fuerunt suâ ætate, cum inscriptione $\tau\epsilon\lambda\alpha\omicron\omega\omega$. Ecquid verò mirum, quum Gelsenenses ex urbe suâ Gelâ Phintiam ad Himeræ ostium traducti sint, numismata eorum isthic reperiri? Nam opes suas eos unâ secum absportasse, quis dubitet? Verùm de hoc Fazelli multiplici circa Gelæ situm errore satis dictum puto.

$\tau\omicron\phi\alpha\lambda\acute{\alpha}\rho\iota\omicron\upsilon\phi\acute{\omicron}\rho\epsilon\lambda\omicron\nu$, id est, *PHALARIVM castellum*, eiusdem tyranni Phalaridis, quod $\tau\epsilon\omicron\sigma\alpha\rho\acute{\alpha}\nu\omicron\tau\alpha\varsigma\epsilon\iota\delta\iota\upsilon\varsigma$, id est, $\chi\lambda$ stadia, seu millia passuum v, ab Ecnomonte & Carthaginensium castris disitum tradit fuisse Diodorus, in eo situm fuit colle, qui v ferè millia ab Licatâ, $\iota\iota$ verò à Falconarâ castello, veluti promontorium mari imminet. Atque hac tandem ratione omne inter Camarinam Agrigentumque urbeis litus, quod vario interpretum errore implicitum obscuratumque erat, nos maximè clarum certumque reddimus.

CAP. XVII.

Sicania posterior. Heraclea urbs; quæ antea Minoa; & priùs Macara. Halycus amnis. Camicus, fluvius & opidum; quod postea Cena. Allaba fluvius. Caprianus mons. Therma colonia; quæ & Aqua Selinuntia, & Aqua Labode, sive Larode.

Post Himeram amnem sequebatur SICANIA illa posterior; in quam SICANIA antiquissimi post Cyclopa insulæ incolæ, pulli ab Siculis, concesserunt; ut supra cap. $\iota\iota$ ostensum est. Fines eius heic, quoad in tantâ obscuritate fieri poterit, demonstrare conabimur. Stephani epitomator: $\Sigma\iota\kappa\alpha\upsilon\iota\alpha$, ἡ πρὸς ἑξωτέρῳ Ἄγκυραίων, καὶ πρὸς Σικανός, ὡς φησὶν Ἀπολλόδορος. Id est: *Sicania, Agrigentinis circumjecta regio; & amnis Sicanus; auctore Apollodoro*. Quàm latè circumjectam Agrigentinis hanc

nis hanc intellexerit Apollodorus regionem, e quidem ignoro. ceterum, non Agrigentinum modò comprehendisse agrum ab initio, sed et Panormitanum usque extensam fuisse, ex aliis discio auctoribus. Diodorus, lib. v, de universâ insulâ loquens: Ταύτης δὲ τῆς χώρας πᾶσι καθὼς ἔως κεκλιμένη μέρη κατὰ τοῦ Σικελῶν, πᾶσι δὲ πρὸς δυσμοῖς Σικανῶν. Hoc est: Huius regionis partes ad orientem Solis spectanteis Sicili, ad occasum Sicani incolebant. Et lib. iv; de Hercule: Αὐτὸς δὲ καὶ τῶν βοῶν ἀπὸ τῆς μεσογείης διέβη, καὶ τῶν ἐγχωρῶν Σικανῶν μεγάλης δυνάμει ἐν ἀντιπαλάσσῃ, ἐνίκησεν ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ πολλὰς ἀπέκτελεν. Id est: Ipse per mediterranea cum bobus iter habens, Sicanos, magnis se copiis objicienteis, insigni praelio fudit, plurimosque interfecit. Dionysius Halicarnassensis, lib. i, de Aeneâ loquens: Κατὰ γὰρ τὴν ἴσην πρὸς τὴν καλιέριον Δρέπανον. ἔθα πρὸς τὴν γῆν 10 νῆσι πρὸς τὴν ἑλύμω καὶ Αἰγέστο. ἀπερὲς ἔλθουσιν ἐκ τῆς Τροίας, οἱ ὠκητοὶ πρὸς τὴν μερῶν Δρέπανον κρημισὸν, ἐν γῆ Σικανῶν. Hoc est: Adpulerunt ad eam insula partem, ubi sunt Drepana. Hæc forte fortunâ incidunt in eos, qui cum Elymo & Aegesto priores à Troiâ profecti erant, habitabantque circa Crimisum flumen, in Sicanorum terrâ. Crimisum amnem esse cum, qui x circiter millia passuum à Panormo ortus, propter Iatum opidum & Calatrasim castellum delabitur, vulgari vocabulo Belicis dexter; post suo loco docebo. Aegestus autem cum suis condidit atque inhabitavit Aegestam urbem haud procul à mari & opido, quod vulgò nunc vocatur Castel à mare, in extimis versùs occasum insulæ partibus. Hinc etiam Thucydides lib. vi: Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς λοιπὴν τῶν ἑθελωίων στρατηγῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ δύο μέρη πρὸς αὐτὴν ἔστρωσαν, ἕνα πρὸς τὴν ἑλύμω καὶ Αἰγέστο, καὶ τὸ πρὸς τὴν Τυρσωλικὴν ἑσθλὴν, ἕνα πρὸς τὴν ἑλύμω καὶ Αἰγέστο. Ἐὗς οὖν εἰδόντες αὐτοὺς, παρεκκρίνοντο. καὶ ἐν τῷ ἀρχαίῳ αἰετοῦ Ἰκαροῦ, πῆλμα Σικανῶν ἔθω, ἑστρωσαν δὲ πόλεμον. ἐν τῇ ἀρχαίῳ ἀσπίδι. Hoc est: Post hæc reliqui duces Atheniensium in Siciliâ, bifariam diviso exercitu, cum omnibus copiis Selinuntem versùs navigant atque Egestam. Ac præternavigantes à sinistra Siciliam, quâ ad Tuscum sinum vergit, Himeram adpulerunt. Verum ab Himerensibus quum non reciperentur, ultra pervecti sunt. In præternavigatione autem ceperunt Hyccara, opidulum Sicanicum maritimum, Egestanis infestum. Id hodiè vulgò vocari Muro di Carini, in ruinis, ix millia passuum à Panormo distans, postea ostendetur. Ab oriente autem ad Himeram usque pertinuisse, inde perspicitur, quòd Dædalus Cocalo, Sicanorum regi, arcem Agrigentinae urbis exstruxisse dicitur Diodoro lib. iii; ut superiori capite ostendimus. Hinc idem auctor lib. xvi: Δίων ἢ κατὰ πλοῦς τῆς Ἀκρογαλίνης εἰς τὴν ἑνομαζομένην κίονα. αὐτὴ δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἑστὸν Μίνα, ἐκείνη, ἔβασίλειος Κρητῶν, καθὼς ὁ κρητῶν Ζεῦ δαίδαλον ἐπέστρωσεν κατὰ τὴν βασιλείαν τῶν Σικανῶν. * Δίων δὲ τὸς μιδοφόρος ἀρχαίῳ ἀσπίδι τὰς Συρακούσας, ἐν παρόδῳ ἢ τὰς πρὸς τὴν Ἀκρογαλίνης καὶ Γελώας καὶ ἰνίας τῶν τὴν μεσογείην οἰκούντων Σικανῶν πρὸς τὴν Σικελίαν πείσας Σικελωθεροῦσαι τὰς Συρακούσας, περὶ τὴν τὴν κατὰ τὴν ἑλύμω καὶ Αἰγέστο. Id est: Dio ad Minoam, Agrigentini agri urbem, adpulit. Hæc à Minoë quondam, Cretensium rege, condita fuit, quo tempore, Dædalum quærens, Cocali, Sicanorum regis, hospes erat. Mox: Dion, assumptis mercenariis, Syracusas versùs iter intendit. In transitu Agrigentinos & Gelsenis, nonnullosque de Sicanis & Siculis, mediterranea incolentibus, ad liberandum communi ope Syracusanos adhortatus, sibi junxit: cumque his ad pellendum tyrannum perrexit. Hinc tandem illud apud Constantinum in Themat. orientalis imperii lib. ii, themate Siciliae: Μένιππος ἢ παρὰ τὴν Φοινίαν. Ἐλθόντες οἱ Σικελῶν εἰς Σικελίαν στρατὸς πολὺς ἐξ ἰταλίας, τὰς πρὸς τὴν Σικανίαν κρητῶν μάχη, ἀπέβηλιν εἰς τὴν μεσογείην καὶ τὴν ἑσθλὴν μέρη αὐτῆς. Id est: Menippus verò hac tradit: Profecti in Siciliam cum ingenti exercitu ex Italia Siculis, Sicanos, praelio superatos, ad meridionaleis occidentalesque eius partes delegarunt. Ab initio igitur Sicani, ab Siculis ex orientalibus insulæ partibus pulsî, occidentales partes, extra prædictos duos Himeras fluvios, incoluerunt. Posteaquàm verò hæc quoque Græci Himeram, Aegestam, Selinuntem, Agrigentum, & alia opida condiderunt; ipsi paullatim deficientes, tandem intra perexiguos agrorum fineis circa Agrigentinum agrum redacti sunt: ut ex præscripto Stephani sive Apollodori loco liquet. De cætero, Sicanum illum, eidem Apollodoro memoratum, non Sicania huius, sed Hispania fuisse amnem, qui aliàs vocatur Sicoris, vulgò nunc accolis Segre, supra cap. ii patuit.

HERACLEA
urbis, cognom-
mento MI-
NOA; antea
MACARA
dicta.

In Sicania nostrâ post Agrigentum sequebatur haud incelebris quondam urbs Ἡρακλεῖα, HERACLEA; ΜΙΝΩΑ, MINOA antè dicta: & post etiam HERACLEA MINOA cognominata. Memoratur Herodoto, Polybio, Ciceroni, Livio, Diodoro, Heraclid

Heraclidi, Melæ, Plutarcho, Ptolemæo, Stephano. Opidani inde Græcis Ἡρακλεῖς, *Heraclote*, & Ἡρακλεῖς, quod Latinè formatur HERACLEENSES: At, quia idem urbis nomen Latinis etiã dicitur HERACLIA; ut est apud Ciceronem, in Verr. lib. v: opidani inde ibidem sunt HERACLIEENSES. In antiquis nummis sunt Ἡρακλεῖς. De urbe ita Mela lib. ii, cap. vii: *Inter Pachynum & Lilybæum Agragas est, Heraclia; & Therma.* Et Ptolemæus: Ἀκραγαθίων ἑμπόριον, ἢ ψα πλάμῃ ἐκβαλεῖται, Ἡρακλεῖα. Id est: *Acragantinorum emporium, Hypse amnis ostium, Heraclia.* Stephani epitomator: Ἡρακλεῖα, πόλις Σικελίας. id est: *Heraclia, urbs Sicilia.* Et alio loco: μινώα, πόλις Σικελίας. hoc est: *Minoa, urbs Sicilia.* Svidas: Ἡρακλεῖα, πόλις παρὰ Σικελίαν, ἢ λεγομένη μινώα. Id est: *Heraclia, urbs in Sicilia, quæ dicitur Minoa.* Polybius, lib. i: Καρχηδόνιοι ἢ πενήκοντα καὶ τὸ μισθούσις ναυὶ κατὰ Φράγιον ἀναστρέψαντες, Λιλυθαίω πρεσβύτῳ ἐπιπέθη ἢ πρὸς Ἡρακλεῖαν πρὸ μινώων καθαρμίδεσσαν. Id est: *Carthaginenses cum cccc. navibus armatis in altum provec̄ti, Lilybæum adpellunt. inde ad Heracliam Minoam classem in portu constituunt.* De ortu eius ita Diodorus, dicto lib. xvi: Δίων ἡ κατίπλοσε τῆς Ἀκραγαθίνης εἰς τὴν ἐνομαζομένην Μινώαν. αὐτῆ ἢ τὸ μὲν παλαιὸν ἕπὸ μινώων ἐκλήθη, ἢ βασιλείῳ κρητῶν. καὶ ὃν κερὸν, κρητῶν Δαίδαλον, ἐπέξευθη Κικάλω, τῷ βασιλεῖ τῶν Σικαιῶν. Hoc est: *Dion ad Agrigentini agri urbem Minoam adpulit. Hæc à Minoë quondam, rege Cretensium, condita fuit, quo tempore, Dædalum quærens, Cocali, Sicanoꝝ regis, hospes erat.* At non ab ipso Minoë, sed post mortem eius à Cretensibus, quos ille in Siciliam duxerat, conditam fuisse urbem, idem tradit Diodorus lib. iiii: Μίνωος δὲ, inquit, ὁ τῶν κρητῶν βασιλεὺς, ἡλασθη κρητῶν κατ' ἐκείνους τὸς χρόνους, καὶ παρὸν μὲν τῶν Δαίδαλος Φυγίω εἰς τὴν Σικελίαν, ἐγὼ ερετὸ ἐν ἐπ' αὐτῷ. Ἐξασπιδασσάμενος ἢ διώμενος ναυτικῶ ἀξίολογον, ἐξέπλοσεν ἐκ τῆς Κρήτης, Ἐκατῆρε τῆς Ἀκραγαθίνης εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης μινώων καλυφθῆναι. * * *. Οὐ μὲν ἀλλ' οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν Κρήτης μὲν τῆς Μινώος πλοστίω ἐπιστάσαντες Διὰ τὴν ἀναρχίαν. τῆ ἢ γένῳ ἕπὸ τῶν Κόικαλον Σικαιῶν ἑμπροσθεσίων, ἢ μὲν εἰς τὰς παρὰ τῆς δόξης ἐπιπέδον ἀπέγρασαν κρητῶν δ' ἐπ' τῆ Σικελία κατικῶν, οἱ μὲν ἐπιπέδα πλοῦν ἔκισαν, καὶ δόξω τῶν βασιλείῳ αὐτῶν Μινώων ἀναστρέψαντες. Id est: *Minos, rex Cretensium, qui maris tunc imperium obtinebat, postquam de Dædali in Siciliam fugâ cognovisset, bellum in insula facessere decrevit. Cum magnâ igitur & instructissimâ classe profectus, ad eam Agrigentini agri urbem adpulit, quæ ab eo Minoë vocatur. Pâullo post: Cretenses verò à Minoë in Siciliam traducti, quum sine rege essent, seditionem inter se excitarunt. Sed, quod naves à Sicaniis, Cocali subditis, incensa essent, desperato in patriam reditu, in Sicilia habitare decreverunt. Pars ergo urbem condit, quam de regis nomine Minoam vocarunt.* At non novam tunc condidisse Cretensibus urbem, sed jam antea conditam novis tantum frequentasse incolis, Heraclides docet in libro de Politis. Μινώων, inquit, τῶν Σικελία, Μακάρων ἐκάλειον πρεσβύτῳ. ἐπέτη Μίνωος, αἰετῶν Δαίδαλον ἐπταδρα μὲν ἐπὶ τῆς ἀναρχίας, καὶ ἀναρχίας τῆ τὸν Λύκων πλάμῳν, τὸ πλοῦς πύτης ἐνεργῶσε, καὶ νικῆσας τὸς βαρβάρους, ἀφ' ἐαυτοῦ πρεσβύτῳ αὐτῷ, νόμος κρητικῶς θεῖς αὐτῆ. Id est: *Minoa, Sicilia urbs, prius Macara dicta est. postea Minos, quum Dædalum audisset, illò magnâ classe accessisse, ascendens fluvium Lycum, eâ urbe potitus est. Superatisque Barbaris, suum illi nomen imposuit: & Creticis legibus rempublicam firmavit.* Hæc igitur etiã urbs una ex antiquissimis totius insulæ fuit. namque anno ante Troianum bellum xlii Μίνωος, ut inquit Eusebius, τῆ Σικελίαν ερετῶσας Διὰ Δαίδαλον, αἰαιρέτιμ ἕπὸ τῶν Κόικαλον θυγατρῶν: id est, ut divus Hieronymus interpretatus est: *Minos in Sicilia adversum Dædalum arma capiens, à filiabus Cocali occiditur.* Qua ratione postea Heraclia dicta fuerit, partim ex Diodoro, partim ex Herodoto discere est. Diodorus lib. iiii; ubi fabulam antiquam refert de Herculis peragrato Siciliensi; in qua ille Erycem, Veneris & Butæ filium, huius insulæ versùs occasum partis regem, lucta certamine vicerit: Εὐδοκῆος ὁ Ἐρυξ τῆς Κυθήνης, καὶ παλαιός, εἰείφθη, καὶ τὴν χώραν ἀπέβαλεν. ὁ δὲ Ἡρακλεῖς τὴν μὲν χώραν παρέχετο τῶν ἐγχωρίοις, συχωρήσας αὐτοῖς λαμβάνειν τὸς καρπὸς, μέχρις αἰῆς τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ ἕπὸ θυγατρῶν ἀπαγίτησιν. ἔπειτα καὶ Κυθήνη θυγάτηρ. μιλλῶν γὰρ ἕπὸν ἡγεῖται Δωριεὺς ὁ Λακεδαιμόνιος, κατὰ τῆς εἰς Σικελίαν, καὶ τὴν χώραν διπλασίαν, ἐκλίσει πόλιν Ἡρακλεῖαν. παρὸ δ' αὐτῶ ἀυξομένης, οἱ Καρχηδόνιοι Φρονήσιος ἀμα καὶ Φοβηθῆτος, μὴ πει, πλείον ἰσχύσασα τῆς Καρχηδόνος, ἀφῆλθη τῶν Φοινικῶν τῆς ἡγεμονίας, στρατῶσαντες ἐπ' αὐτῷ μετὰ τῶν διωμάτων, καὶ κατὰ κράτος ἐλόγησας, κατίσκαψαν. Ἀλλὰ παρὸ μὲν τῶν τῶν κατὰ μέρος ἐπιπέδων εἰσέεις χρόνους ἀναστρέψαντες. Id est: *Eryx, acceptâ condicione in certamen descendit. sed victus, regionis possessione exiuit. quam Hercules interim, ut depositum, incolis ad usum fructum concedit: donec ex se natorum aliquis eam repetat. id quod postmodum ita exenit, post multas quidpe atates Dorieus Lacedæmonius, in Siciliam profectus, recuperatâ ditione*

avitâ, Heracleam ibi exstruxit. quæ subitis incrementis amplificata, invidiam Carthaginien-
 sibus simulq. metum injecit, ne quando, supra Carthaginis potentiam evalescens, principatum Pæ-
 nis adimeret. Quapropter magnis eam copiis adgressi, vi captam funditus diruerunt. Sed de
 his suo tempore separatim scribemus. At paullo hæc aliter Herodotus refert, lib. v:
 Ο δὲ Δωριεὺς τῶν ἡλικίων πάντων πρώτος. ὁ δὲ Πίπικτος καὶ ἀνδραγαθίῳ αὐτὸς ὀρέσων τῶν
 βασιλέων. ὡς περὶ ἄν' ἔτι Φρονέων, ἐπιβὴν ὅτι Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι
 τῷ νόμῳ, ἐπέστησαν βασιλεῖα τῷ περὶ βασιλείου Κλεομένη, ὁ Δωριεὺς δὲ τὸν πρῶτον ἐπέστησε.
 ὑπὸ Κλεομένη βασιλεύσας, αἰτήσας λαὸν Σπαρτησίαν, ἄγε εἰς Δοιοικίῳ. * . Ἀπὸ δ' ἐς τὴν
 Λιβύῃν πᾶσι πλοῖα. ἀπέπεμψε δ' ἐς Κίνυπτα, οἴκησε χώρον κάλλιστον τῆς Λιβύης ἀπὸ πλοῦτος. ἐξ-
 λαθείας δ' ἐπέστησε τριῶν ἐπὶ ὑπὸ μακρόν π' ἐς Λιβύῃν ἐς Καρχηδονίαν, ἀπέπεμψε εἰς Πελοπόννησον. ἐν 10
 ταῦτα δὲ οἱ Ἀνακτοῦρος, ἀπὸ Εὐρυκίου, ὑπερβαλλόμενος οἱ ὅτι τῶν λαῶν χρησιμῶν, Ἡρακλῆϊ τῶν ἐν
 Σικελίᾳ κίχων, φασὶ τῶν Ἐρυκίου χιόρων πᾶσαν εἶναι Ἡρακλῆϊ κίχων, αὐτὸς Ἡρακλῆϊ κίχων. ὁ δὲ
 ἀκούσας ταῦτα, εἰς Δελφὸς οἶχεται χρησιμῶν τῶν χρησιμῶν, εἰ αἰρήσει ἐπὶ τῶν ἐκείνου χιόρων. ἢ ἢ
 Πυθίᾳ οἱ χιόρων αἰρήσει. Παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν νότον, τὸν καὶ εἰς Λιβύῃν ἦγε, ἐκομίζετο ἀπὸ
 τῶν Ἰταλίων. * . * . Σωπέπλεον δὲ Δωριεὺς καὶ ἄλλοι συγκαίεσαι Σπαρτησίων, Θεσσαλὸς ἐς
 Παραβάτης καὶ Κελίης καὶ Εὐρυκίου. Οἱ ἐπεὶ τε ἀπέπεμψε παντὶ σπλῶ εἰς τὴν Σικελίᾳ ἀπέπεμψε μα-
 χη εἰσώφηντες ὑπὸ π' φοινίκων καὶ Αἰγυπτίων. μὲν δὲ εἰς Εὐρυκίου τῶν συγκαίεσαι ἀπέπεμψε
 τῶν ἐς πᾶσι. Συλλαβὼν δὲ ἐστὶ τῆς ἐραλῆς τὰς ἀεθρομορίας, ἔχε μινώων, τῆς Σελινουσίαν δοιο-
 κίῳ. ἐς ὑπερβαλλόμενος Σιλενουσίαν ἐμναχέει Πυθαγόρειο. μὲν δὲ, ὡς τῶν κατὰ ἴλε, αὐτὸς περὶ
 ἐπεχίρησε Σελινουσίαν. καὶ ἐμναχέει χρόνον ἐπὶ ὀλίγον. οἱ γὰρ μιν Σελινουσίαν ἐπινασθέντες ἀπέπεμψε 20
 ναυ. Id est: Doricus inter aquales omnibus primus erat; meritoq. putans se ob virilitatem regno
 potiturum. Hoc ita opinione presumens, defuncto Anaxandrida quum Lacedæmonii Cleome-
 nem ex lege, quod maximus natus esset, creassent; indignè id tulit, sibi à Cleomene imperari.
 Itaque petiit à Lacedæmoniiis multitudinem, coloniam duxit. Mox: In Libyam devescens, locum
 incoluit totius Libyæ pulcherrimum, juxta flumen. Sed illinc tertio anno post ejectus à Macis &
 Libyibus Carthaginienibusq. in Peloponnesum abiit. Vbi Antichares Eleonius ei consilium dedit
 ex Laii oraculis, uti Heracleam in Sicilia conderet: adfirmans, terram Erycis esse Heraclidarum,
 ab ipso Hercule adquisitam. Hoc ille audito, Delphos se contulit, ad oraculum consulendum, num-
 quid regione, ad quam mittebatur, potiturus esset. Pythia, eum potiturum, respondit. Sumit
 igitur Doricus classe, quam antea in Libyam duxerat, Italiam prætervehebatur. Aliquanto 30
 post: Navigarunt autem una cum Dorico & alii Lacedæmoniorum, deducendæ colonie scilicet;
 Thessalus, Parabates, Celees, & Euryleon. Qui quum in Siciliam omni classe profecti essent,
 superati à Phanicibus atque Aegestanis, in prælio occubuerunt: uno tantum huic cladis supervivente
 Euryleonte. qui collectis eorum reliquiis, occupavit Minoam, Selinuntiorum coloniam: Selinun-
 tiosq. liberavit monarchiâ Pythagore. Eum quum sustulisset, ipse tyrannidem Selinuntium inva-
 sit. quam tamen ad breve tempus obtinuit. nam Selinuntii, impetu in eum facto, obruncarunt
 eum. Ergo etiam ante Lacedæmoniorum coloniam alios habuit post Minoem colo-
 nos à Selinunte deductos. Quo anno id factum sit, nusquam reperio. Selinuntem
 circa Olympiadem xxxviii à Megarensibus cognomento Hyblensibus fuisse dedu-
 ctam coloniam, sequenti capite ostendam. Cleomene verò Lacedæmoniorum re- 40
 gnum obtinente, Ioniam à Dario, Hytaspis filio, defecisse, Miletumque tunc ab eo
 captam esse, narrat ibidem Herodotus. id quod factum est Olympiade lxx; id est,
 anno ante natum Iesum circiter 15. Circa eamdem igitur tempestatem Doricus
 quoque atque Euryleon coloniam à Lacedæmone in Siciliam deduxerunt: occu-
 patâque Minoâ urbe, ab Heraclidarum, sive ab ipsius Herculis nomine eam, mu-
 tato prisco vocabulo, dixerunt Heracleam. Quando & qua ratione ea postmodum
 à Carthaginienibus expugnata dirutaque fuerit, Diodorus, quamvis pollicitus
 erat dicto lib. iiii, tamen nusquam memorat. Factum tamen id xx circiter an-
 nis post, quum Carthaginienenses, instinctu Xerxis, Persarum regis, ingenti ducen-
 tarum navium trecentorumque armatorum millium classe Siciliam ad delendos 50
 omnes Græcos invasissent, ut tradit idem Diodorus lib. xi; maximè credibile est.
 Quam mox iterum instaurata fuerit, nusquam adnotatum invenio. cæterum pri-
 mam eius iterum mentionem facit idem Diodorus dicto lib. xvi. Εἰς ἄρχοντες, inquit,
 Ἀθηνῶν Ἀγαθοκλῆς, * . * . Δίων κατέπλωσε τὴν Ἀκραγωνίαν εἰς τὴν ἐνομαζομένην Μινώαν. * .
 ἢ ἢ πόλις αὐτῆς τῆς Καρχηδονίως ὑπῆρξεν. Id est: Summum Athenis magistratum gerente Aga-
 thocle, Dion ad Minoam, Agrigentini agri urbem adpulit; quæ Carthaginienis erat ditio-
 nis. Annus hic fuit iiii Olympiadis cv; ante natum Christum cccxvii: postquam à
 Cartha-

Carthaginienſibus deſtructa fuit, annus circiter cxxiiii. Sed tum opidulum tantum fuiſſe, tradit Plutarchus in eadem Dionis hiftoriâ. πεμφθαιοι, inquit, κατὰ μινώων ἀρμύσαι, πλιſμαίον ἐς τῆς Σικελίας τὴν Καρχηδονίαν Ἰπικρατείας. Id eſt: *Quinto die ad Minoram decurrunt, opidulum in Sicilia Carthaginienſium dittonis. Annis circiter xlviii poſt, id eſt, circa Olympiadem cxviii, jam rurfus celebrem fuiſſe urbem, patet ex iſtis Diodori verbis in lib. xx: Ἀγαθοκλῆς ἡ κατὰ πλάτους τὴν Σικελίας εἰς Σελινούντα, Ἡρακλεῶντας ἠλευθερωθῆς τὴν πόλιν, ὑπὸ ἀγαθοκλῆος ὑποπίπτειν.* Id eſt: *Agathocles in Sicilia Selinuntem ut adpulit, Heraclenſes, qui in libertatem urbem vindicaverant, jugum rurfus ſubire cœgit.* Memoratur hinc eidem Diodoro lib. xviii, xxii, & xxxvi; Livio verò lib. xxv; Ciceroni, in Verrem lib. ii & v. Melæ, lib. ii, cap. vii, ac Ptolemæo in Siciliae deſcriptione. Claram fuiſſe Ciceronis ævo urbem, patet ex hiſce eius verbis, dicto in Verrem lib. ii: *Idem fecit Heraclæa. nam eò quoque colonos P. Rupilius deduxit: legesque ſimileis de cooprando ſenatu ac de numero veterum ac novorum dedit. Ibi non ſolum iſte, ut apud ceteros, pecuniam accepit; ſed etiam genera veterum ac novorum numerumque permifcuit. Nolite exſpectare, dum omneis obeam oratione meâ civitates.* Fuit hic Rupilius conſul unâ cum P. Popilio Lænate anno ab urbe Româ conditâ 100xxi; ante natum Ieſum cxxxii. quo Colonia iſta Heraclæam deducta fuit.

Sed ſitus huius urbis indicandus erat. Suprà dictus Heraclides, in libro de Politis: μινώων ἀναβας Ἰπὶ τὴν Λύκον ποταμόν, τὴν πόλιν πύτης ἐκχευόμενος. Id eſt: *Minos adſcendens fluvium Lycum, urbe hac potitus eſt.* Hinc Fazellus, Decad. i, lib. vi, cap. ii: *Urbe ipſam, quâ occidentem reſpicit, per centum circiter paſſus Lycus fluvius, Diodoro lib. xvi & Plutarcho in Timoleonte, Plátanis hac atate adpellatus, præterlabitur. A manibus urbis ad Lycum uſque aqua ductus integer adhuc exſtat; quadrato, ſed gypſeo, lapide exſtructus. Monumenta urbis reliqua quum formâ careant, ignoratur ad quem uſum fuerint conſecta. Pro manibus complura in vivâ ipſâ rupe exciſa adhuc granaria mari imminent. Sed & ad ipſum litus in ſubaquaneis ſcopulis ſtationem Heraclenſes ferro exciderunt, quò tutò ad frumenta devehenda navigia litore adherere poſſent. Lycus amnis pro manibus oſtium aperit; mareq; ingreditur. Iſtud quidem amnis vocabulum apud prædictum Heraclidem in Politis, & apud Diodorum lib. xvi, item apud Plutarchum ita ſcriptum reperio, at longè correctius apud eundem Diodorum lib. xv, xxiii, & xxiiii, eſt Ἄλυκος, HALYCVS.*

ſalfi quidpe ſaporis eſt prædictus amnis, qui vulgari nunc vocabulo adcolis dicitur *Plátani*. in quem etiam deſluit fluvius vulgò nunc *Saſſo* dictus. quod ipſum vocabulum eſt idem illud Græcorum ἄλυκος. Atque iſte Platanus aptiſſimus erat in terminum inter Syracuſanorum Carthaginienſiumque imperia. de quo ita Diodorus, dicto lib. xv: *Οἱ ἡ Καρχηδοῖοι, μεγάλην ὄρεσιν νικησάντες, ἀπέστειλαν πρεſβυτάς, δόντες ἐξουσίαν τῷ Διονυσίῳ κατὰ λύκου τὴν πόλιν. ἀσπιδίως ἡ τὴν πύργον περιδεξάμεναι τὰς λόγους, ἐβρόντο διαλύσας, ὡς πὶ ἐχθρὸν ἀμφοτέρων ὡν πρεſβυτον ὑπῆρχον κύριοι. ἐξείρετον δὲ ἑλαβον οἱ Καρχηδοῖοι τὴν Σελινούντων πόλιν πὶ τὴν χώραν, καὶ τὴν Ἀκραιοῦντος μέγιστον ἡ Ἄλυκος καλεσμένην ποταμὸν.* Hoc eſt: *Carthaginienſes, tam ingenti prælio victores, legatione ad Dionysium miſſâ, dirimendi belli copiam ei fecere. quam ille lubentiſſimè amplexus eſt. Et hiſ tandem condicionibus tranſigitur: Ut utrique, que in poteſtate ſua prius habuiſſent, retinerent. Selinuntiorum tamen urbem & agrum, Agrigentiniq; agri partem, ad Halycum uſque amnem, Carthaginienſes exemerunt. Et lib. xvi: μετὰ τὴν ταῦτα, Καρχηδοῖοι διαπερεſεβασάμενοι καὶ πολλὰ δεηθέντων, ἑωρεχώρησεν αὐτοῖς ὁ Τιμολεών τὴν ἐπιπέδον, ὡς πὶ τὰς μετὰ Ἐπιδωίδας πύλας ἀπίστας ἐλευθερίας εἶναι, τὴν δὲ Ἄλυκον [vulgò, τὴν Λύκον] καλεσμένην ποταμὸν ὅτερον εἶναι τὴν ἐκείνων ἰπικρατείαν. Id eſt: *Posteaquam verò Carthaginienſes per legatos pacem ab Timoleonte multis precibus expetiverunt; hiſ illam pactis conſeſſit: Ut univerſas Græci nominis urbis libertate ſua frui ſinerent: Halycusq; amnis provinciæ utrimq; diſterminaret. Idem & Plutarchus refert ita in Timoleonte: Εὐκὴ τὰς Καρχηδοῖοι ἐπιπέδον ἐπιέσαντο πρὸς αὐτὸν δεηθέντες, ὡς πὶ τὴν ἐκείνων ἡ Ἄλυκος [vulgò, ἡ Λύκος] χώραν ἐχθρὸν.**

Hoc eſt: *Inde Carthaginienſes pacem ab eo precibus impetraverunt hac lege, ut regionem, que intra Halycum eſt, tenerent.* Fragmentum Diodori, ex lib. xxiii de bello Punico primo, exſtat in Eclogis legationum huiusmodi: *Εἴτα ὁμοίως τὴν ἄλλαις πόλεσι φρεσὶν κατὰ τῆς αἰτίας, ὅτι κάμουν ἡλθε, φρεσὶν Ἀκραιοῦντων. εἶλε ἡ καὶ αὐτὸν περὸς αὐτὸν τὴν ἰπικρατείαν. ἐξείρετον ἡ κατὰ τὴν τὴν χερόν καὶ ἐβροτος. [...]* εἶτα τὸν ποταμὸν Ἄλυκος [...]. ἡ ἄλλαις ἐχθρὸς. Id eſt: *Hinc præſidiis in aliis urbibus locatis, ad Camicum ſe convertit, Agrigentinarum caſtellum. quod & ipſum proditione in eius poteſtatem venit. locumq; præſidio firmavit. Derelicta fuit ſub hoc tempore etiam Herbeſſus. [...]* Halycus autem fluvius, [...]

T 2 aliorumq;

HALYCVS
amnis.

aliorumq. extremus. Heic licet locus sit lacunofus, haud dubie tamen terminus Carthaginienfium ditionis in Sicilia adpellatus fuit Halycus. Libro autem XXIIII, post navalem illam pugnam, ad Phintiã cum Romanis commiffam, ad Halycum flumen digreffos Carthaginienfes, faucios suos refeciffew, tradit Diodorus: quã historia fuprà in Phintia ex pofitione relata eft. Scilicet tunc etiam ad ditionis fuã terminum regresfi à Phintia fuere. Heraclea tamen, quamvis cis Halycum fita, in Carthaginienfium nihilo minus fuit ditione: ut fuprà è Plutarchi Dione, & Diodori lib. xvi intelleximus. Id poftcã etiam ita manfit. Idem Diodorus lib, XIX; Α κρηγενήνοι ἦ, inquit, καὶ Γελῶσι, ἔ Μελώνιοι κατίλυσαν τὴν πρὸς Ἀγαθοκλέα πόλεμον, μεστῶσαν τὰς Λυθῆνας Ἀμίλκα & Καρχηδονίη. ἦσαν ἡ τὴν κεφάλαια τῶν ζωπθέντων τριάδε. Τῶν Ἑλλωίδων πόλεων τὴν κατὰ Σικελίαν 10 Ἡράκλειαν ἔδρῳ ἔ Σελινώντια, καὶ πρὸς ταύτης ἡμέραν, ὑπὸ Καρχηδονίης πταχθῆαι, καθύπερθε ἔ πρὸς πῆρρον τὰς δὲ ἄλλας πόλεις ἀντοίμως εἶναι, τῶν ἡγεμονίαν ἔχόντων Συρακούσιων. Hoc est: Agrigentini, Gelensesque & Messanenses bellum cum Agathocle componunt, Amilcare Carthaginienfi fœderis sequestro: cuius hæc erant capita; Vt de Græcis in Sicilia civitatibus Heraclea & Selinûs atque Himeræ, sicuti antea fuissent, in ditione Carthaginienfium manerent. reliquæ vero omnes sui forent juris: Syracusanis principatum obtinentibus. Factum hoc fœdus anno tertio Olympiadis c x v; summum Athenis gerente magistratuum Nicodoro; id est, ante natum Iesum anno cccxiii. Duæ autem in eo nominantur extrema Carthaginienfium ditionis urbes, ad mare Africam & Halycum amnem Heraclea; ad Tuscum mare & Himeram flumen, Himeræ.

CAMICVS, fluvius & opidum: quod postea Cenicium.

Cæterò inter Heracleam & Agrigentum eiusdem Agrigentini agri fluvius fuit CAMICVS; & ad hunc opidum, five castellum eodem nomine. Stephani epitomator: Κάμικος, πόλις Σικελίας, ἐν ἡ Κωκάλῳ ἦρχεν. Id est: Camicus, urbs Sicilia: in qua Cocalus imperavit. Vibius in Catalogo fluminum: Camicos, Sicilia: ex quo urbs Camicos. Prædictus Stephani epitomator: Α κράγας, πόλις Σικελίας, ὅπου πῶτα μὲν ὠρεῖρόντων. Φησὶ γὰρ Δέξιμος, ὅτι αἱ παλαιοὶ τῆ Σικελικῶν πόλεων ἕκ τῶν πῶτα μὲν ἰονομάζον. Συρακούσας, Γέλας, ἡμέραν, Σελινώντια, ἔ Φοινικῆντια, καὶ Ἐρύκω, ἔ Κάμικον, Ἀλυκῶν τι, ἔ Θέρμον, καὶ Καμαρίναν. Id est: Agragus; urbs Sicilia: à præfluente amne dicta. Ait quidæ Duris, plerasq. Sicularum urbium à fluminibus esse denominatas: Syracusas scilicet, Gelam, Himeram, Selinuntem, Phanicinthem, Erycen, Camicum, Halycum, Thermum, Camarinam. Aristoteles Politicor. lib. II, cap. x: 30 Διὸ καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἀρχὴν κατέργησεν ὁ μίνως, καὶ τὰς νήσους, τὰς ἔδρῳ ἔχειροῦσιν, τὰς δὲ ἄλλας: τίλος ἡ Ὀπιδίον τῆ Σικελία, τὴν βίον ἐπιδόθησεν ἕκ τῶν κάμικων. Id est: Quapropter & maris imperium tenuit Minos, & insularum alias cepit, alias frequentavit incolis. ad extremum autem, bellum Si ilia inferens, illic circa Camicum excessit è vita. Strabo, lib. vi; ubi de origine Tarentinæ urbis tractat: Ἡ κὼν οὖν σὺν φαλάνηθω οἱ Παρθενῆαι. Ἐ ἰδέξαντο ἀντὶς οἱ τι βαρβαροὶ καὶ οἱ Κρήτες, οἱ πρὸς ἀλλήλους τὴν πόλιν. τῆς δὲ εἰς τὴν Φασί τὸς μὲν μίνω παλῶσιν τὰς εἰς Σικελίαν, καὶ μὲν τὴν ἕκ τῶν κάμικων, τὴν ἐν Καμίκω [malim, ut reliqui omnes habent auctores, & ipse postea Strabo, singulari numero, ἐν Καμίκω] ὡρεῖ Κωκάλῳ συμβῆσιν, ἀπάρων τὰς εἰς Σικελίαν, καὶ ὅς τὴν ἀνάστων δεδρὸ παραδέντας. Hoc est: Huc itaque adpulsi cum Phalanio Parthenia, à Barbaris simul & Cretensibus, qui loca ista præoccupaverant, recepti sunt. Hi fuisse feruntur, 40 qui cum Minoe in Siciliam navigaverant. quo in Camico apud Cocalum vitâ functo, è Sicilia discesserant. Herodotus, lib. VII: Κρήτας δὲ, ἐπεὶ τὸ σφέας παρελήμθαν οἱ ὅτι τῆ ποιοι ταχθέντες Ἑλλωίων, ἐποίησαν τοῖνδε: πέμψαντες κοινῆ ἡγεμονίης εἰς Δελφῶς, τὸν θεὸν ἐπηρώτων, εἰ σφι ἄμεινον γίνεται ἡμωρέσιν τῆ Ἑλλάδι. ἡ δὲ Πυθίη ὑπεκρίνατο, ὅτι νήσοι, ὅτι μὲν φέρεται ὅσοι ἔμιν ἐκ τῶν μενελάω ἡμωρημάτων μίνως ἐπέμψε, μενῶν δακρύματα. ὅτι οἱ ἔδρῳ ἔ ζωεζοτηζέσιν τὸ ἀπὸ τὸν ἐν Καμίκω γέναντον ἡρόμδρον: ἡμεῖς δὲ κείνοισι τιλὸν ἐκ Σπάρτης ἀρπυχθεῖσιν ὑπὸ αἰδρὸς βαρβαροῦ γυναικά. Ταύτη οἱ Κρήτες ὡς ἀπειρηζέντα ἤκασαν, ἔχοντο τὴν ἡμωρέσιν. Λέγεται γὰρ, μίνω κατὰ ζήτησιν Δαιδάλε ἀπκορῶν εἰς Σικανίω, τὴν τῶν Σικελίω καλῶν ἡμωρέσιν, ὅπου θανεῖν βουίω θανάτῳ ἀνὰ τὴν κρήνην Κρήτας, ἡ δὲ σφε ἐπιτενύασι, πάντας: πάλω Πολυχνυτίων τι καὶ Πρασίον, ἀπκορῶντες τὸλῳ μεγάλῳ εἰς Σικανίω; πολιορκίην ἐπὶ ἔπα πένητι πόλιω Κάμικον, τὴν κατὰ εἰς Ἀ κρηγενήνοι ἐπέμοντο: τίλος ἡ, ἔ δωαιμῶντες ἔπ ἐλεῖν, ἔπ ὡρεῖ μείων, λιμῶ ζωεζοτῶντες, ὅπου λιπίντες οἰχεῖσιν. Hoc est: Cretenses, postquam aditi sunt ab iis Græcis, quibus hoc negotii datum erat, hoc sibi faciendum putaverunt, ut certos homines publicitus Delphos mitterent, deum consulturos, numquid sibi satius foret Græciam defendere. quibus Pythia respondit: O stulti; imputate vobis, quas-cumque lacrimas ob defensionem Menelai vobis Minos gemebundus immisit. quoniam illi quidem non sunt ultri eadem Minois in Camico factam. vos autem ultri estis illis mulierem è Sparta à viro Barbaro raptam. Hæc Cretenses allata ubi audire, ab auxilio ferendo supercedere. Aiant

re. Aiunt enim, Minoem, quum, Dædalum vestigans, in Sicaniam, quæ nunc Sicilia dicitur, pervenisset; vi eius vitæ allatâ occubuisse. interjecto deinde tempore omnes Cretenses, præter Polichnitenses ac Prasios, divinitus instinctos; magnâ classe in Sicaniam trajecisse, & quinquentio obsidisse urbem Camicum; quam meâ ætate Agrigentini incolunt. ad extremum, quum neque expugnare eam possent, nec diutius permanere: fame enectos eâ relicti abiisse. Diodorus, lib. III: Δαίδαλος δὲ ἀπὸ τῶν Κνωσίων καὶ τῶν Σικανῶν διέφυγε πλείω χρόνον, ἡν μαζέμεν ἐν τῇ κατὰ τὸν τίτλον ὑπερβολῇ. καταπόθασεν δ' ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἕκαστὸν τῶν ἔργων, ἀ μίχρη δὲ νῦν διαμένει. * . κατὰ δὲ τὸν Ἀκρωτηρίου ἐν τῷ Καμικῷ καλεῖται πόλιν, πάλιν δὲ τῆς τρεῖς ἔσσιν πρῶτον ἐκχυρωτάτῳ καλεῖται πόλιν. Id est: Dædalus apud Cocalum & Sicanos multum temporis consumpsit; & apud omnes ob artis excellentiam in summâ fuit auctoritate & honore singulari. Edidit in hac insulâ opera quadam, quæ ad hæc usque tempora permanent. Mox: in Agrigentino, qui nunc vocatur ad Camicum, agro urbem in petrâ omnium munitissimam statuit. Arcem hanc postea fuisse Agrigentinae urbis, prius Omphacen dictam, superiori capite ostensum est. Ex ambigua seu ancipite istâ Græcorum loquutione ἐν Καμικῷ, item ex eo, quod Herodotus ait Agrigentinos suâ ætate incoluisse Camicum, ne intelligas, ipsam Agrigentum antea fuisse dictam Camicum. sic quidpe idem Diodorus, dicto lib. xxiii: Εἶτα ὁμοίως τῆς ἀλλοῦς πόλεσι Φορβαν καὶ Ἰασησ, ὅτι Κάμινον ἦλθεν, Φρέμον Δικραχίου. εἶλε δὲ καὶ ἀπὸ πελοποννησίου τὸν ἦ τιπον ἐμφερρον κατέστησεν. Id est: Hinc, praesidiis in aliis urbibus locatis, ad Camicum se convertit; Agrigentinorum castellum, quod & ipsum prodicione in eius potestatem venit: locumque praesidio firmavit. Et Scribo, cuius ætate etiamdum Agrigentum celebre erat opidum; ut superiori partit capite; ita scribit lib. vi: Καὶ τὸ βαρβαρικῶν δ' ἐξελείφθησαν πολλὰὶ πόλεις, κατὰ τὸν Ἰάμιν, τὸ Κνωσίων βασιλεῖον, παρ' ὃ μίνως δολοφονηθῆναι λέγεται. Hoc est: Multa etiam barbarica opida interierunt; ut Camicus, Cocali regia: apud quem Minos per insidias occisus traditur. Apud Tetzam in Chiliadibus quum vocabulum hoc opidi bis memoretur, utrobique corruptum legitur; primò Κάμινον, postea Κάμιλον. Verba eius hæc sunt:

Δαίδαλος δὲ εἰς Κάμικον σὺν ἑσπῆσι Σικελίας.

Τῆσιν καὶ μίνως ἐκζητῶν ἦλθεν εἰς Σικελίαν.

Ἰπὸ θυγατέρων ἦ θνήσκει τὸ Κνωσίων
Ζεῦμα θεῶν περικραθεῖς, καὶ ἀθανάτων ψύξας.

Id est:

Dædalus in Camicum salvus evasit Sicilia.

Hunc Minos investigans, venit & ipse in Siciliam.

Vbi à filiabus occiditur Cocali:

Aestu calido circumfusus, ac statim frigidatus.

Et postea:

Καὶ πηχτικῶς μὲν Δαίδαλον χρόνον τῆσιν ἑσπῆσι,
Σικελίᾳ πρὸς τὸν Κάμικον πόλιν τῆσιν Σικελίας.

Hoc est:

Et artificiosè Dædalum aliis usum,

Evasisse in Camicum, Siciliae opidum.

Sed historiam de Dædalo ac Minoë supra cap. II integram retulimus. nunc situs Camici opidi fluminisque indicandus est. Aliud heic flumen inter Halycum & Acragantem amneis nullum est, nisi quod XVII circiter millia ab hoc, ab illo verò VII, vulgari nunc adpellatione dicitur *Fiume delle Canne*. quod Camicum esse, ex eo ipso documento colligo. Citra hoc mille ferme passus, totidemque à mari recedens, opidulum est aspero ac natura munito situ, quod vulgò incolis nunc vocatur *Siculiana*. Id ex situ, antiquum illud esse *Camicum opidum*, collegerim. Fazellus equidem, Decad. I, lib. VI, cap. I, anno Salutis CIOCCCL à Friderico Claromontano conditum fuisse tradit. at ego ab eo instauratum sive restitutum, quum bello destructum foret, crediderim. Certè multis sæculis ante istum Fredericum, opidum hoc situ adpellatum fuit *CENA*; ni vocabulum hoc in Antonini itinerario fuerit mendosum. Iter illic describitur tale:

Agrigentum

Cena XVIII.

Allava XII.

Ad Aquas XII.

Alio loco idem Antoninus & item Tabula itineraria inter Agrigentum & istas Aquas, quæ hodiè vulgò incolis vocantur *Sciacca*, habent millia passuum x l. quor hodièque inter ea opida numerantur. Ab Agrigento verò ad dictum opidulum Sicilianam xviii computantur in eo itinere millia. unde id esse *Cenam* illam Antonini, manifestissimo indicio liquet. Cæterò apud Vibium, in dicto Fluminum catalogo ita scriptum est: *Camicos, Sicilia; ex quo urbs Camiceos. dividit Agrigentinos*. Legendum esse, *urbs Camicos*, ex suprâ allatis satis patet. in fine autem deesse populorum nomen, à quibus Agrigentinos diviserit amnis Camicus, manifestum est. Ego conjecerim, scriptum fuisse; *dividit Agrigentinos ab Heracleensibus*; sive, à *Carthaginensium ditione*.

ALLABA, sive ALBA annis.

Proximus hinc ille locus *Allava* quid fuerit, ex Diodori historiâ patet. sic enim est in Eclogis ex libro eius xxvvi; in narratione belli servilis: καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς ἐπι-
 ρων βασιλεὺς τῶν χαρραδῶν, ἦδη καὶ τὴν πλείων στρατιωτῶν διοτιλελυμένων, καίρου παροῦχα Δία τὴν ἀνα-
 βολῆς τοῖς διοτιλεῦσι βέλτιον αὐτῶν ἀσφαλίσασθαι. ποσειδῶν δὲ μὲν τὴν ἐνόντων στρατηγῶν. Ἐ δὲ βασιλεὺς τὴν
 Ἀλβαν ποταμὸν, παρῆλθε τὰς διοτιλεῦσι Διοτιλεῶντας ἐν ὄρει καλεσμένῳ Καπεριανῶ, καὶ καλιώπουν ἑ-
 πὸν Ἡρακλείαν. Ἐκ τοῦ δὲ μὴ περὶ βαλεῖν αὐτῶν τὴν στρατηγὸν, ἀπολμῖαν αὐτῆ Διοτιλεῶντας, ἑ-
 χνῶς ἀνέστην τὴν οἰκιστῶν, καὶ πολλῶν συρρέοντων, καὶ τὴν διωσπὸν τρεῖσιν εἰς μάχην ἀποσπασθέντων ἐν
 ἐπὶ τὴν πελώπιον ἡμέρας καθωπλιόστων πλείους τὴν ἰκτασίων. ἐφεξῆς δὲ ἐβροντῶν τὴν διοτιλεῶν διοτι-
 λῆτας. Ποσειδῶν δὲ ἐν Ἡρακλείᾳ τὴν αὐξήσιν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς, ἡγεμόνα ποσειδέστω μακρον Τίτιον,
 δὲς αὐτῶν στρατιωτῶν τὰς ἐκ τὴν Ἐννης Φρερῶς ἐξακασίως. Id est: *Imperator, consiliis aliorum sdu-*
ctus, jam maximâ etiam militum parte exauctioratâ, procrastinatione suâ tempus rebellibus ad 20
præveniendum sese melius dedit. Dein cum presenti manu in illos perrexit. Verùm transges-
sus flumen Albam, defectores in monte Capriano tendenteis præterivit; Heracleamque pervenit.
Rumore igitur de ignaviâ ducis, adgredi illos non ausi, disseminato, plurimos servorum ad de-
fectionem excitabant. multisque confluentibus, & ad pugnam sese, quomodo cumque posent,
comparantibus; plures octingentis intra primos VII dies arma sumere. mox ad duo millia nu-
merus eorum exerevit. Tum imperator, Heracleæ de crescente eorum multitudine certior fa-
ctus, Marcum Titinium ducem creans, traditis ei 10 C ex Ennâ præfidiariis, contra illos mit-
tit. Ex Eclogis licet incertum sit, unde profectus fuerit Romanorum imperator,
 sive Siciliæ tum prætor, Licinius Nerva; tamen ex suprâ scripto simul itinere, simul-
 que ex Heracleæ istâ memoratiohe haud obscurè patet, τὸν ποταμὸν Ἀλβαν, id est, 30
 ALBAM fluvium, sive, ut Antonini habet itinerarium, Ἀλβαδαν, ALLABAM, seu
 ALLAVAM, esse eum, qui, x millia passuum ab Heracleâ & Halyco amne, vulgari
 nunc vocabulo dicitur accolis *Macasoli*. Inter quem & Halycum intus est montis
 CAPRIA- λειβρον ὄρη, id est, CAPRIANVS mons. Vnde perspicitur, Nervam prætorem ab
 NVS mons. Lilybæi regione Heracleam versùs fuisse profectum. Inter Agrigentum & Ther-
 mas, sive, ut Latini vocabant, Aquas calidas, quod opidum nunc *Sciacca* vocari dixi,
 uti ritè apud Antoninum in præscripto itinere fiant xl passuum millia, tollenda
 sunt abundantia illa duo millia inter *Cenam* & *Allabam*. nam hinc porrò ad Aquas
 rectè in eo itinere sunt xii millia. 40

De cætero iter illud ab Agrigento ad Aquas ita describitur in dictis Itinerariis:

Antonini;	Antonini;	Tabulæ;
Agrigentum	Agrigento	Agrigento *
Cena XVIII.		
Allava XII.		
Ad aquas XII.	Aquis Larodis XL.	Aguas Labodes XL.

THERMAE AQVAE istæ LARODAE, sive LABODAE, (nam utrum vocabulum rectius ac magis genuinum sit, incertum est.) Melæ atque Plinio dicuntur *θερμαί*, THERMAE. & huic etiam est COLONIA. Philisto autem apud Stephanum & item Diodoro est neutro genere, *θερμαί*, THERMA: ubi subintelligenda est altera vox ὕδατα. quæ cum illâ conjuncta Latinis facit loci nomen AQVAE CALIDAE. Duridi etiam singulari numero apud eundem Stephanum est *θερμῶν*. ubi subintelligendum τὸ ὕδωρ. id est: AQVA CALIDA. Mela lib. II, cap. VII: *Inter Pachynum & Lilybæum Agragas est, Heraclea, & Therma.* Plinius, lib. III, cap. VIII: *Agrigentum. Therma colonia.* Stephani epitomator: *θερμαί, χωρὶς Σικελίας: φίλις ὄρη. τὸ ἐθνικὸν θερμῶν. ἐστὶ καὶ Βηθουλίας θερμαί.* Id est: *Therma, opidulum Sicilia; auctore Philisto,*

lifo, lib. III. *Gentilitium est, Thermaus. Est & Bithynia Therma.* Sed opidani Romanis fuerint THERMITANI, ut illi ad Tuscum mare prope Himeram amnem; AN VERÒ THERMENSES, ad discrimen illorum variato vocabulo, incertum habeo. De cætero idem Stephani epitomator: Ακράγας, πόλις Σικελίας, ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀκράγροντος. Φησὶ γὰρ Δῶρος, ἐν αἰ πλείσσι τῶν Σικελικῶν πόλεων ἐκ τῶν ποταμῶν ἰσχυροτάτων Συρακῆσιν, Γέλαν, Ἰμέραν, Σελινῶντα, καὶ Φοινικῶντα, καὶ Εἰρῆνιον, Ἐκάμικον, Ἀλικῆντιον, καὶ Θερμόν, καὶ Καμαρίναν. Id est: Acragas, urbs Sicilia; à præfluente amne dicta. At quidpe Duris, plerasque Sicularum urbium à fluminibus nomina accepisse; Syracusas scilicet, Gelam, Himeram, Selinuntiam, Phenicuntiam, Erycem, Camicum, Halycum, Thermum, 10 Camarinam. Vt Syracusæ & Camarina non à fluminibus, sed à paludibus eorum nominum denominatæ fuerunt; sic opidum quoque Thermum non ab amne, sed aquâ calidâ, quæ heic est, adpellationem accepit. Apud Diodorum, lib. XV IIII, de eâdem urbe leguntur: Καρκῖν Ⓞ Ῥηγῖν Ⓞ Φυγῆς Ἰνῶν Ⓞ ἐκ τῆς πετρῆς Ⓞ κατὰ φύσιν ἐκ Θερμῶν τῆς Σικελίας, πᾶσι γὰρ ἡμεῖς τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ Καρχηδονίους. Id est: Carcinus Itheginus, è patriâ relegatus, Thermis Sicilia habitabat: quæ urbs Carthaginensibus erat subiecta. De his ad Africum mare eum loqui Thermis, non de illis alteris ad Tuscum mare; patet ex eo, quòd in Carthaginensium ditione ponit eam urbem. Ex suprâ scripto autem XL millium intervallo manifestè perspicitur, easdem esse Aquas calidas, five Thermas, quæ nunc ad orientalem visuntur partem urbis celeberrimæ, cui 20 vulgare nunc vocabulum Sciacca. sed nec alix aquæ calidæ hoc terrarum tractu reperiuntur. Cæterùm Straboni dicuntur τὰ Σελινῶντα ὕδατα, id est, AQUAE SELINUNTIAE. scilicet quia in Selinuntiorum, de qua civitate mox dicam, fuere agro. Verba eius leguntur lib. VI ista: Θερμῶν γὰρ ὕδατων ἐκβολαὶ καὶ πολλὰς ἔχει πόσας ἢ ἦσθ. ἂν τὰ μὲν Σελινῶντα καὶ Ἰμέραν ἀλμυρὰ εἴη, τὰ δὲ Αἰγαστῆα πῶμα. Id est: Itaque multis in insula locis calida erumpunt aquæ. quarum Selinuntia apud Himeram falsæ sunt; Aegestane verò potabiles. En; quid hoc est? τὰ Σελινῶντα ὕδατα καὶ Ἰμέραν; Si Selinuntiorum fines ad septentrionalem usque pertigerunt Himeram amnem; ubi ipsorum Himerensium fuere agri? aut quæ heic apud Himeram sunt vel esse potuerunt aquæ, nisi quæ ab ipsâ urbe maritimâ Himerâ cognominatæ fuere Thermae Himerenses; ut post 30 suo loco docebo? Mendum scilicet commissum heic ab exscriptore ingens in exiguis particulis καὶ τὰ, quæ omisæ sunt. Tu igitur sic restitue: ἂν τὰ μὲν Σελινῶντα καὶ Ἰμέραν ἀλμυρὰ εἴη, τὰ δὲ Αἰγαστῆα πῶμα. id est: Quarum Selinuntia, & quæ apud Himeram exstant, falsæ sunt; Aegestane verò potabiles. Cæterò urbs hæc Coloniam Romanam, quam heic refert Plinius, quando accepit, nusquam adnotatum reperio.

Prope dictas Aquas STRECVS est DAEDALI: de quo ita tradit Diodorus lib. DAEDALI IIII: Δαίδαλι Ⓞ ἢ ἀπὸ Κωνιάων καὶ τοῖς Σικανοῖς διέτελλε πλείω χρόνον, Ἰερμαζοῦν Ⓞ ἐν τῇ ἀντρίῳ συδατορίῳ. κατὰ τὴν πύχνην ἀπερβολῆ. κατισχύσασθ' ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἵνα τῶν ἐργῶν, ἀμείζου τοῦ νυκτὸς ἀφαιρέσει. * * *. Τετὶν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Σελινῶντων χώραν κατισχύσασθ'. ἐν ᾧ τ' ἀτμίδα τοῦ κατὰ τὴν πύχνην ἀπερβολῆς ἐξέλασεν, ὡς περὶ τὴν μαλακότητά της Ἰερμαζοῦν ἐξιδρῆν λευκῶν, καὶ κατὰ μικρὸν τὰς ἐνδιετέλλοντας μετὰ πύχνης Ἰερμαζοῦν τὰ σώματα, μηδὲν παρενοχληθῆναι ὑπὸ τῆς θερμότητος. Hoc est: At Dædalus apud Cocalum ac Sicano multum temporis consumpsit; & apud omnes ob artis excellentiam in magnâ fuit auctoritate & honore singulari. Ediditque opera nonnulla heic, quæ ad hanc usque diem permanent. Paulo post: Tertio, specum in Selinuntiorum finibus adornavit, in quo vaporem, à subterraneo istic igne exstantem, tam dextrè excepit, ut tenero sensim calore sudor eliciatur, & cum voluptate quadam inibi versantium corpora paulatim, sine ullâ feruoris molestiâ, curentur. De hoc specu, simulque de prædictis aquis, ita scribit Fazellus, Decad. I. lib. V, cap. III: A mari quidem montem adscendens, ad iactum fundæ quatuor aquarum meatus, parvo inter se spatio sejuncti, sed diuersas propriasque vires habentes, per occultos nature cuniculos emissi, occurrunt. Et aliquanto post: Ab iis aquis montem subeunt, medio ferme itinere specus rupi innata, à Taphano 40 Savacenicè dicta, dextrorsum obvia est: unde vocis etiam eminens emissa echo responsa expressa refert. Sed non procul inde, ad montis latus mare spectans, puteus est obliquus & immensus: unde magnus effertur sonus; venti ne subterranei, an laicis ad ima delabentis, incertum. Ad verticis spondam foramen quoque est, montis viscera penetrans; ex quo etiam perpetuus effunditur sonitus; aquæ ne etiam, an venti, adhuc ignotum. tametsi illius perpetuitas & uniformitas, aquas esse delabentis, indicare videantur. Ad verticis verò angulum, ad meridiem obuersum, & infra ad eam ipsam sacram tria sunt antra, in quibus rupe excisa, quorum unum, quod 4 primum

primum in occurſu eſt, dirio Calogero colitur; ob id, quod eius corpus ibi tumulatum creditur. proximum nullius rei memoria celebratur. poſtremum autem balneum eſt ſudatorium; vetuſtiſſimum quidem, & non modo Sicilia, ſed tota Italia celeberrimum. in quo abſque calennis aque uſu, ſolo uapore perpetuo, ibi ingento, calentig., & ad varios morbos pellendos efficaci, ſudores ſtatim, quum ingrederis, natura provocat copioſiſſimos, eosque ſaluberrimos. Habet antrum ſedilia circumquaque manu facta complura; in quibus ſudaturi egri ſedent; literis quibusdam, quibus cuique ſedi ſuus morbus, quem ſanabat, ſignificabatur (Phœnicibus ne, an Damascenis, quum neque à Græcis neque Hebrais Chalदैis que legi umquam potuerint, nobis incertum,) inſcripta. quarum pleraque vetuſtate corroſa cernuntur. Antrum hoc quum anguſtius eſſet, quam ut egrotorum hominum multitudinē ſatiſfaceret; cuneis aliisq. ferreis inſtrumentis dilatatum eſt; ut adhuc ex multis ſignis conſtat. In eo ad dextram ſtelunca eſt natura quoque latiffima. ad cuius aditus levam naturalis eſt puteus profundiffimus. quem plures, quod deſcenſus eius non præceps aded, ſed propè placidus ſit, accenſis facibus & funibus directi, auſi ſunt perſcrutari. ceterum quum ad aliquot paſſus deſcendiſſent, ſtillicidiaque calennis aque complura, ex vicina rupe uberrimè deſluentia, offendiffent; & in viarum ambages primum, ac deinde in anguſtias inciſiffent; horrore metuque à progrediendo abducti, ne ſuffocari interirent, ad ſuperna reverſi ſunt.

CAP. XVIII.

20

Mazara, flumen & caſtellum, ſive emporium. Selinūs, urbs & amnis; qui Latinis Apiarius. Amnes, Halycus, Iſburus, Acithis, Soſſius, & Hypſa. Iny cum opidum; quod fortè poſtea Pintia.

Reliquum ab Heraclea ad Lilybæum uſque promontorium litus ſic deſcribitur Ptolemæo: Ηράκλεια, Γ' ὄβρα π' αμοδ' ἐκβολαί, Σοσίη π' αμοδ' ἐκβολαί, Πυλία, Μαζάρα π' αμοδ' ἐκβολαί, Σελινώντι π' αμοδ' ἐκβολαί, Ἀκίθια π' αμοδ' ἐκβολαί, Λιδυκαίων π' λης καὶ ἀνεξ. Hoc eſt: Heraclea, Iſburi amnis oſtium, Soſſii amnis oſtium, Pintia, Mazare fluminis oſtium, Selinuntis fluminis oſtium, Acithii amnis oſtium, Lilybæum opidum & promontorium. Plinio verò, lib. III, cap. VIII, notatur ita: Agrigentum, Therme colonia, amnes Aty & Hypſa, Selinūs opidum; Lilybæum ab eo promontorium. Itinerariis Romanis in hunc modum:

Antonini;	Antonini;	Tabulæ;
Ad Aquas	Aquis Larodis	Aguas Labodes
Ad fluvium Lanarium XXIII.		
Mazaris X.	Lilybae XLVI.	Lilybae XLV.
Lilybæum XII.		

MAZARA, Ex his MAZARA, pluralis numeri vocabulum, vel etiam, ut Stephanus habet, 40 ſingularis numeri, Græcè μαζάρα, etiam nunc durat in celebri opido: à quo etiam tertia pars totius inſulæ vulgò Val di Mazara, id eſt, Vallis Mazarenſis, vocatur. Stephani epitomator: μαζάρα, Φρέρον Σελινυντίων. τὸ ἐθνικόν, Μαζαρά. id eſt: Mazara; caſtellum Selinuntiorum. Gentilitium inde, Mazareus. At Latino ore rectè formaveris MAZARENſIS. Opidi vocabulum etiam neutro genere ſingularique numero τὸ μάζαρον, MAZARVM, referunt Eclogæ Legationum ex Diodori lib. XXIII; ubi ita ſcriptum: Ην δὲ καὶ τὸ μάζαρον Φρέρον τὸ Ῥωμαίων ἐξ ἑλωδεκαποδισμῶν. Hoc eſt: Mazaram quoque caſtellum à Romanis in ſervitutem redactum. Fluvius, qui per ſtagnum maritimum propter occidentale opidi latus in mare effunditur, eidem Diodoro atque Ptolemæo dicitur ὁ μαζάρας, MAZARAS, vel, ſi Latino ore formare velis, MAZARA. Ptolemæus. Μαζάρα π' αμοδ' ἐκβολαί. id eſt: Mazara fluvii oſtium. Diodorus lib. XIII: Ἀνίκας δὲ, ὠρελάων ὄντ' ὠρετ' Αἰγυπτίων τραχύτας καὶ τὴν ὠρετ' αἰθῶν συμμάχων, ἀνέδωκεν δὲ τὸν Διλυβαίς, τὴν ὠρετ' αἰθῶν ποιῶν. ὅτι Σελινώντι. ὡς δὲ τὴν μαζάραν π' αμοδ' ἐκβολαί περιγρήθη, τὸ μὲν παρ' αὐτὸν ἐμπόρον κέρμρον εἶδεν ἐξ ἑφίδου. Hoc eſt: Annibal, Aegleſianorum aliorumq. ſociorum militibus adſumtis, caſtra à Lilybaeo movens, verius Selinuntem iter facit. Vbi ad Mazaram flumen pervenit; emporium illic ſitum primo inſultu capir. Sed manu ſcripta quædam exemplaria heic habent τὴν τὸν Μαζάρον, ad Mazaram. atque